

Sygn. akt XXVI GC 1073/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 kwietnia 2023 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVI Wydział Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Grzegorz Babiński

Protokolant: Mateusz Tokarski

po rozpoznaniu 18 kwietnia 2023 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **A. D., D. P.**

przeciwko (...) **spółce akcyjnej w W.**

o zapłatę kwoty 182 463 zł

I. oddala powództwo;

II. zasądza solidarnie od A. D., D. P. na rzecz

(...) spółki akcyjnej w W. kwotę 5417 zł (pięć tysięcy czterysta siedemnaście złotych) tytułem kosztów procesu z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Sędzia Grzegorz Babiński

Sygn. akt: XXVI GC 1073/22

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 27 września 2022 r. (koperta k. 41) A. D.

i D. P. wnieśli przeciwko (...) spółce akcyjnej z siedzibą w W. o zapłatę kwoty 182 463 zł

wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 5 listopada 2021 r.

do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazano, że powodowie złożyli wniosek o przyznanie subwencji w kwocie 182 463 zł, jednocześnie spełniając wszystkie wymagania do jej uzyskania ze strony pozwanego Funduszu, które wymieniono w §10 Regulaminu Tarczy Finansowej. Jednakże, 31 lipca 2020 r. Pozwany miał dokonać negatywnej weryfikacji spełnienia przez powoda warunków otrzymania subwencji, jako przyczynę podając zaległości w opłacaniu składek ubezpieczenia społecznego, z czym powód się nie zgodził. Brak decyzji

o przyznaniu subwencji spowodował u powoda powstaniem szkody, czego dochodzi na podstawie art. 417 k.c.

W odpowiedzi na pozew złożonej 20 grudnia 2022 r. (koperta k. 178) (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazano, że pozwany nie wykonywał władzy publicznej, jego działania nie stanowiły naruszenia prawa. Wskazano także,

że wniosek o subwencję złożono wadliwie, bowiem wnioskodawcą była spółka cywilna, prowadzona przez powodów, a nie „przedsiębiorca”,

o którym mowa w art. 4 ustawy prawo przedsiębiorców. Stąd brak podstaw do udzielenia subwencji. Zaprzeczono przy tym, aby powód nie miał zaległości podatkowych. Pozwany nadto nie miał obowiązku wypłaty subwencji. Kolejno, zarzucono brak deliktowej podstawy odpowiedzialności pozwanego oraz nieudowodnienie wysokości szkody i związku przyczynowo – skutkowego między zdarzeniem szkodzącym a szkodą.

Sąd ustalił, co następuje:

Na mocy uchwały Rady Ministrów nr 50/2020 z dnia 27 kwietnia 2020 r. został przyjęty program rządowy „Tarcza finansowa (...) dla małych i średnich firm” (program). Programem objęci zostali przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 Ustawy Prawo przedsiębiorców, będący mikro, małymi lub średnimi przedsiębiorcami, którzy spełniają określone w programie warunki (rozdział 3 programu). Realizację programu powierzono (...) spółce akcyjnej.

(Uchwała Nr 50/2020 Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2020 r., Program Rządowy – Tarcza Finansowa (...) dla Małych i Średnich Firm, k. 76-90v)

Dnia 31 lipca 2020 r. (...) S.A. zawarł

z A. D., występującym w imieniu spółki cywilnej (...) (przedsiębiorca, nr NIP (...)) Umowę Subwencji Finansowej numer (...) (umowa). W §1 umowy przedsiębiorca wniósł o przyznanie mu subwencji w wysokości 182 463 zł.

W § 1 ust. 10 lit g) oraz h) przedsiębiorca oświadczył, że na dzień 31 grudnia 2019 r. nie zalegał z płatnościami podatków oraz składek na ubezpieczenie społeczne.

W §2 ust. 1 postanowiono, że na warunkach określonych w niniejszej umowie (...) może wypłacić przedsiębiorcy subwencję finansową w ramach Programu Rządowego – Tarcza Finansowa (...)

dla Małych i Średnich Firm. W ust. 10 zaś wskazano, że (...) podejmie decyzję

o odmowie wypłaty subwencji finansowej, jeśli na podstawie informacji uzyskanych z Zakładu Ubezpieczeń lub Ministerstwa Finansów,

(...) stwierdzi, że Przedsiębiorca nie spełnia warunków wypłaty subwencji finansowej lub oświadczenia złożone w związku zawarciem niniejszej Umowy będą nieprawdziwe.

Zgodnie z § 3 umowy, subwencja może podlegać zwrotowi, w części bądź w całości.

W razie odmowy przyznania subwencji, umowa wygasa (§8 ust 2).

(Umowa Subwencji Finansowej numer (...)SP z dnia 31 lipca 2020 r. k. 14-19v)

(...) ustanowił w dniu 13 maja 2020 r. Regulamin Ubiegania się o Udział w Programie Rządowym „Tarcza Finansowa (...) dla Małych i Średnich Firm”, stanowiący integralną część umowy (§11 ust. 5 umowy). Zgodnie z §10 ust 8 lit c) i D), c) w programie może wziąć udział beneficjent który łącznie spełniał warunki: nie zalegał z płatnościami podatków na dzień 31 grudnia 2019 r. lub na dzień złożenia wniosku,

przy czym nie uznaje się za zaległość (i) rozłożenia płatności na raty lub jej odroczenia, lub (i) zalegania z płatnościami podatków nieprzekraczającego trzykrotności wartości opłaty pobieranej przez operatora wyznaczonego

w rozumieniu ustawy Prawo Pocztove za traktowanie przesyłki listowej jako przesyłki poleconej; d) nie zalegał z płatnościami składek na ubezpieczenia społeczne na dzień 31 grudnia 2019 r. lub na dzień złożenia wniosku,

przy czym nie uznaje się za zaległość (i) rozłożenia płatność na raty lub jej odroczenia, lub (ii) zalegania z płatnościami składek na ubezpieczenie społeczne nieprzekraczającego trzykrotności wartości opłaty pobieranej

przez operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy Prawo Pocztove za traktowanie przesyłki listowej.

Zgodnie z §11 ust. 10 Regulaminu, zawarcie przez beneficjenta umowy jest wymogiem koniecznym dla otrzymania subwencji finansowej, jednakże nie gwarantuje jej otrzymania w przypadku braku spełniania przez beneficjenta warunków programowych lub sytuacji niepozyskania przez (...) kwoty finansowania programowego. Udzielenie

subwencji w ogólności uzależnione jest od spełnienia wszystkich warunków programowych. W §13 ust 5 regulaminu wskazano, że beneficjent subwencji przyjmuje do wiadomości i akceptuje, że zawarcie umowy subwencji nie oznacza automatycznego przyznania subwencji.

(Regulamin Ubiegania się o Udział w Programie Rządowym „Tarcza Finansowa(...) dla Małych i Średnich Firm”, k. 104- 120)

31 lipca 2020 r. (...) wydał Decyzję w Sprawie Umowy Subwencji, w której negatywnie zweryfikowano spełnienie przez przedsiębiorcę warunków otrzymania kwoty subwencji finansowej określonych w (...) co skutkuje odmową wypłaty wnioskowanej subwencji z powodu zaległości w opłaceniu składek ubezpieczenia społecznego i zaległości podatkowych na dzień 31 grudnia 2019 r.

(Decyzja w Sprawie Umowy Subwencji z dnia 31 lipca 2020 r. k. 20)

Powód złożył zaświadczenie o niezaleganiu w podatkach wg stanu na dzień 31 lipca 2020 r., wydane przez Naczelnika Urzędu Skarbowego W. oraz Zaświadczenie o niezaleganiu w opłacaniu składek, wydane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W., wg stanu na dzień 26 sierpnia 2020 r. Dnia 29 lipca 2020 r. powód zawarł umowę z ZUS w celu rozłożenia wierzytelności na raty, bowiem w § 2 umowy o rozłożeniu na raty wskazano, że ZUS, jako wierzyciel miał wierzytelności w łącznej wysokości 90 444,29 zł.

(Zaświadczenia o niezaleganiu, umowa z dnia 29 lipca 2020 r. o rozłożeniu na raty należności z tytułu składek, k. 21 – 26)

Z kolei system (...) przedstawiał, że podmiot o nr NIP (...), a więc (...) S.C. posiadał zaległości podatkowe w Krajowej Administracji Skarbowej oraz zaległości w ZUS na koniec roku, przy czym w systemie są widoczne wnioski z 2020 r.

(wydruk z systemu (...), k. 144)

13 października 2021 r. powód A. D. wezwał pozwanego do zapłaty kwoty dochodzonej pozwem w terminie 7 dni.

(wezwanie do zapłaty wraz z załącznikami k. 27-38)

W odpowiedzi na wezwanie, pozwany dnia 25 października 2021 r. nie uznał roszczeń powoda i zaprzeczył twierdzeniom wskazanym w wezwaniu.

(pismo pozwanego z 25 października (...). k. 39-40)

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów dołączonych do akt, których prawdziwość nie budziła wątpliwości.

Sąd pominął zaś na podstawie art. 235² §1 pkt 2 k.p.c. dowód z zeznań świadka M. T., bowiem procedury i sposób uzyskiwania

i weryfikowania przez pozwanego danych przedkładanych przez podmiotu wnioskujące o subwencje zostały wykazane dokumentami złożonymi

przez pozwanego. Okoliczność, na którą miałyby zeznać świadek została udowodniona zgodnie z twierdzeniami wnioskodawcy.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu.

Podstawą roszczenia powoda był art. 417 §1 i 2 k.c., zgodnie z którym za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. Jeżeli wykonywanie zadań z zakresu władzy publicznej zlecono, na podstawie porozumienia, jednostce samorządu terytorialnego albo innej osobie prawnej, solidarną odpowiedzialność za wyrządzoną szkodę ponosi ich wykonawca oraz zlecająca je jednostka samorządu terytorialnego albo Skarb Państwa.

Należy zatem ustalić, kiedy mamy do czynienia z wykonywaniem władzy publicznej. Podkreślić trzeba, że wykonywanie funkcji władzy publicznej łączy się co do zasady z możliwością władczego kształtowania sytuacji jednostki. Jednocześnie wskazuje się, że tylko wówczas mamy

do czynienia z wykonywaniem władzy publicznej, gdy brak jest formalnej równości stron. Wykonywanie władzy w tym sensie może mieć postać nie tylko wydania decyzji (orzeczenia), lecz także faktycznej ingerencji w sferę praw jednostki, na przykład użycia przymusu zarówno w stosunku

do majątku, jak i osoby. Przyjmuje się, że wykonywaniem władzy publicznej nie jest świadczenie usług publicznych przez państwo. Do korzystania z tej sfery aktywności państwa nie można bowiem nikogo zmusić (Wyrok SA w Szczecinie z 29.12.2020 r., I ACa 189/20, LEX nr 3126783). Z treści art. 417 § 1 k.c. wynika, że Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność jedynie w przypadku podjęcia działań bezprawnych, czyli niezgodnych z prawem. Przepis art. 417 k.c. dotyczy wyłącznie skutków funkcjonowania państwa i jednostek samorządu terytorialnego w sferze określanej mianem imperium, a więc działań lub zaniechań polegających na wykonywaniu funkcji władczych, realizacji zadań władzy publicznej. Nie chodzi zatem o konsekwencje zachowań tych podmiotów w sferze gospodarczej (Wyrok SA w Szczecinie

z 26.11.2020 r., I ACa 5/20, LEX nr 3150087). Tym samym w przedmiotowej sprawie już sama podstawa prawna roszczenia wysuniętego przez powoda jest niewłaściwa. Pozwany (...) bowiem nie realizuje władzy publicznej, lecz zawiera umowy z przedsiębiorcami, zawiera umowy w sferze gospodarczej. Wśród osób prawnych wykonujących zadania publiczne wymienia się między innymi Narodowy Bank Polski, Narodowy Fundusz Zdrowia lub Zakład Ubezpieczeń Społecznych. (...) spółka akcyjna nie należy do tej kategorii osób prawnych. Umowa zawarta przez powoda i pozwanego nie nosi znamion ani decyzji administracyjnej, ani jakiegokolwiek innego przejawu władczej decyzji administracyjnej,

w której wykorzystuje się imperium władzy w stosunku do jednostki. Umowa zawarta przez strony jest wyrazem woli obu stron, a nie władczego przymusu. Przy podejmowaniu decyzji przez (...) w przedmiocie wypłaty subwencji od początku procedury regulacja stosunków pomiędzy stronami odbywała się z uwzględnieniem przepisów prawa cywilnego, a nie administracyjnego. Przyznanie subwencji ma zatem formę cywilnoprawną. Nie ma powodu, by decyzje (...) w przedmiocie wypłaty subwencji traktować, decyzje mające swoje źródło w przepisach administracyjnych.

W drugiej kolejności zwrócić należy uwagę na problem legitymacji powoda do wytoczenia powództwa. Wniosek o subwencję składała bowiem spółka cywilna, która jako taka nie posiada osobowości prawnej, ani nawet podmiotowości prawnej. W obrocie przyjmuje się jedynie, że spółki cywilne są płatnikami podatku, stąd nadaje się im numery NIP. Spółka cywilna nie jest także pracodawcą. W ich przypadku, każdorazowo wszelkie umowy zawierane powinny być przez wspólników spółki cywilnej, a nie przez spółki które reprezentowane są przez wspólnika, tak jak w niniejszej sprawie.

Przy tym trafny jest zarzut pozwanego, że z powyższej przyczyny nie można było udzielić subwencji powodom. Zarówno w umowie, w programie oraz regulaminie wskazano, że adresatem przyznawania subwencji może być przedsiębiorca w rozumieniu ustawy prawo przedsiębiorców. Zgodnie z art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. prawo przedsiębiorców przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą. Przedsiębiorcami są

także wspólnicy spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej. Odpowiednie by zatem było, aby umowę subwencji finansowej zawarli wspólnicy A. D. oraz D. P., którzy także legitymują się numerami NIP.

Samo roszczenie było jednak niezasadne. Strona powodowa upatruje odpowiedzialności pozwanego w nieprzyznaniu subwencji w oparciu o twierdzenia i dowody, jakoby spełniono wymagania do jej uzyskania.

Niemniej jednak rację ma pozwany twierdząc po pierwsze, że z samego zawarcia umowy subwencji nie wynika zobowiązanie pozwanego

do uiszczenia kwoty wnioskowanej przez powoda. Samo sformułowanie użyte w §1 ust 9 umowy, wskazuje, że zobowiązanie do wypłaty subwencji powstanie dopiero po pozytywnym zweryfikowaniu wymagań, które stawia (...) w celu uzyskania subwencji. Dodatkowo, strona powodowa świadoma była, że samo zawarcie umowy subwencji, nie gwarantuje jej otrzymania

w przypadku braku spełniania przez beneficjenta warunków programowych, zgodnie z §11 ust. 10 Regulaminu, stanowiącym integralną część umowy. Jednocześnie, § 2 ust. Umowy wyraźnie wskazuje na to, że (...) może – nie musi – wypłacić subwencję.

Nie można zatem zarzucić pozwanemu działania niezgodnego

z prawem. W ramach obowiązków które zostały nałożone na umowę, Pozwany (...) zweryfikował wpisy w rejestrach wskazujących na brak spełnienia przesłanki co do zaległości podatkowych

i wydał odpowiednią decyzję odmawiającą wypłatę subwencji. Pozwany wymagał niezalegania podatków i składek na ubezpieczenia społeczne na dzień 31 grudnia 2021 r., tymczasem z przedstawionego wydruku (...) wynika, że powód zaległości takowe posiadał. Pozwany przy tym z uwagi na weryfikację automatyczną wniosków, nie był obowiązany do dodatkowego weryfikowania prawdziwości danych zawartych w systemie, przede wszystkim z uwagi na zaufanie do instytucji skarbowych i ubezpieczeń społecznych. Tym samym twierdzenia powoda o niezaleganiu na wskazaną datę pozostają nieudowodnione.

Kolejno brak jest szkody, a sama wysokość odszkodowania jest niezasadna. Powód wiąże decyzję odmowną o przyznaniu subwencji

z powstaniem rzeczywistej szkody majątkowej. Wysokość odszkodowania oczekiwanego przez powoda wynosząca równowartość nieprzyznanej subwencji wzbudza wątpliwości. Przede wszystkim, subwencja nie jest bezzwrotnie. Stanowi wspomaganie państwa, które podlega zwrotowi w warunkach przewidzianych w umowie i regulaminie (§3 umowy, k. 16, załącznik nr 1 do regulaminu, k. 112-116). Nie można zatem wprost przełożyć wysokości dotacji na wysokość szkody, która w przyszłości,

z różnych przyczyn mogłaby ulegać zwrotowi. Kwota 182 463 zł nie była kwotą należną, a jedynie kwotą wnioskowaną.

Powyższe oznacza także, że powód nie wykazał powstania szkody,

jako uszczerbku majątkowego. Powód nie miał podstaw by z faktu zawarcia umowy subwencji rościć sobie uprawnienie od jej bezzwrotnego utrzymania na podstawie przedstawionych twierdzeń i dowodów, o czym mowa powyżej. Konsekwencją tego jest również brak związku przyczynowo – skutkowego pomiędzy działaniem pozwanego, a szkodą. Skoro nie ma szkody, to może być zatem mowa o związku przyczynowym. Roszczenie powoda uznać należy za bezzasadne w całości.

W pkt II Wyroku sąd orzekł o kosztach procesu na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). na koszty procesu

w niniejszej sprawie składały się koszty zastępstwa procesowego zgodnie z §2 pkt 6) Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych – 5400 zł oraz wysokość opłaty skarbowej od pełnomocnictwa – 17 zł.

Mając na uwadze powyższe, sąd orzekł jak w sentencji.

Sędzia Grzegorz Babiński

ZARZĄDZENIE

(...)

Sędzia Grzegorz Babiński